

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/55/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200980
Dátum vydania rozhodnutia: 24.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7015200980.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Soni Langovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci navrhovateľa: Ing. W. A., B., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Slovenská 40, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 1N3494/12-2355/15-KaPO, r.z. 34511/2015 zo dňa 28. mája 2015, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sp/71/2015-40 zo dňa 30. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sp/71/2015-40 zo dňa 30. mája 2016 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 1N3494/12-2355/15-KaPO, r.z. 34511/2015 zo dňa 28. mája 2015 a navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Predmetným rozhodnutím bol navrhovateľovi odňatý nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“).

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že je nesporné, že navrhovateľ po tom, čo mu rozhodnutím odporcu bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a určený advokát, plnomocenstvo udelené advokátovi JUDr. Jánovi Burocimu dňa 12.12.2014 (vrátane Dohody o poskytovaní právnej pomoci) odvolal, čo odôvodnil tým, že advokát stratil jeho dôveru, pretože nepostupoval v súlade s jeho pokynmi, nebol spokojný s odbornou úrovňou ním poskytovanej právnej pomoci, vrátane jeho záujmu o

vec, v ktorej bolo udelené plnomocenstvo a vyslovil aj pochybnosť o nezaujatosti právneho zástupcu, keď poukazoval na jeho vzťah s osobou, ktorá vystupuje, resp. vystupovala ako protistrana. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ aj napriek týmto výhradám voči JUDr. Burocimu nežiadal odporcu o zmenu v osobe advokáta (§ 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z.), ale volil postup, keď plnomocenstvo udelené JUDr. Burocimu priamo odvolal. Za takejto situácie má oprávnená osoba nárok na určenie iného advokáta iba za splnenia podmienky, že preukáže nečinnosť advokáta, resp. jeho vzťah k protistrane (§ 12 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z.). Krajský súd skonštatoval, že navrhovateľ v konaní nepreukázal nečinnosť advokáta, prípadne jeho vzťah k protistrane. Z listín obsiahnutých v administratívnom spise vyplýva, že JUDr. Buroci vo veciach, v ktorých bola navrhovateľovi priznaná právna pomoc vykonával úkony v prospech klienta, t.j. navrhovateľa, tak ako o tom svedčia advokátom predložené prílohy k listu zo dňa 28.04.2015 (oznámenie o prevzatí zastúpenia zo dňa 15.12.2014, výzva k návšteve kancelárie zo dňa 16.01.2015) a navrhovateľ v konaní iba tvrdil, avšak žiadnym konkrétnym spôsobom nepreukázal vzťah tohto advokáta k protistrane. Navrhovateľovi tak nevznikol nárok na určenie iného advokáta v označených veciach. Bezdôvodným odvolaním plnomocenstva navrhovateľ znemožnil poskytovanie potrebnej súčinnosti ustanovenému advokátovi, preto odporca zákonným spôsobom rozhodol o odňatí poskytovania právnej pomoci navrhovateľovi v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil. V dôvodoch odvolania namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Poukázal na čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a uviedol, že prvostupňový súd nekonal nezávisle a nestranné v tejto právnej veci a právu, ktorého porušenie sa namieta (odňatie nároku na poskytovanie právnej pomoci) nebola poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Poukázal na podstatu správneho súdnictva a uviedol, že podľa jeho názoru napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdzuje, že tento právny inštitút neumožnil dovolania sa ochrany na súde, ako nezávislého orgánu a odporca mal autoritatívne postavenie (na podklade lži a klamstiev) a nebol účastníkom konania s rovnakými právami ako navrhovateľ. Výklad a odôvodnenie rozsudku je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení vedie k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov. Podľa názoru navrhovateľa nie je zrejmé a preukázané na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel krajský súd k svojmu záveru a akým spôsobom na skutkový stav (nie je taký, ako ho popisuje vo vyjadrení odporca a advokát) aplikoval relevantné ustanovenia právnych predpisov, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný, že považoval neprítomnosť na pojednávaní dňa 30.05.2016 za neospravedlivenú, že si osvojil lži a klamstvá JUDr. Burociho a odporcu a vyjadrenia navrhovateľa označil za skreslené, zavádzajúce a neúplné, že navrhovateľ nepreukázal nečinnosť advokáta a vzťah k protistrane, že navrhovateľovi nevznikol nárok na určenie iného advokáta, že námietky navrhovateľa súd hodnotí ako neopodstatnené a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a ostatné námietky a namietané skutočnosti k sudkyni JUDr. Semanovej, prípadne Okresnému súdu Spišská Nová Ves, pochybnosti o kvalite poskytovanej právnej pomoci advokátom za právne irelevantné. Poukázal tiež na činnosť Centra právnej pomoci, ktoré podľa jeho názoru využíva lož, podvody a klamstvá ako metódu práva. Uviedol, že takéto konanie sa stalo prostriedkom šikanovania rodiny. Centrum právnej pomoci podľa jeho názoru zakrýva Okresný súd Spišská Nová Ves a Krajský súd v Košiciach a následne Krajských súd v Košiciach preskúmava zákonnosť rozhodnutí odporcu ako správny súd. Odporca z uvedeného dôvodu podľa jeho názoru nechodí na pojednávania a súhlasí s tým, aby správny súd rozhodol bez nariadenia pojednávania. Nesúhlasí s postupom odporcu vo veciach priznávania právnej pomoci. Podľa názoru navrhovateľa ide o priehľadnú snahu „betónovať“ očividné prechmaty a machinácie pri dražbách, podvody, vydieranie, trestnú činnosť, daňové podvody organizovanej zločineckej skupiny, schvaľované Okresným súdom Spišská Nová Ves a Krajským súdom v Košiciach.

III.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s výrokom ako i skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a navrhol, aby odvolací súd predmetný rozsudok potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 3 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd SR z obsahu súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako ho popísal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktorý odkazuje a len na zdôraznenie dodáva, že navrhovateľovi bol rozhodnutím odporcu sp. zn. 1N3494/12-2355/15-KaPO, r.z. 34511/2015 zo dňa 28. mája 2015 odňatý nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. z dôvodu, že v danej veci ide o nesúčinnosť oprávnenej osoby, keďže rozhodnutie oprávnenej osoby odvolať plnú moc je kľúčové aj pre ustanoveného advokáta, ktorý proti výslovne prejavenej vôli oprávnenej osoby nemôže vo veci, v ktorej bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci, ďalej postupovať. Oprávnená osoba odvolala plnú moc určenému advokátovi na základe subjektívnych dôvodov, čím zmarila účel rozhodnutia odporcu - poskytnutie právnej pomoci v konkrétnom prípade, pričom nárok na zmenu určeného advokáta nebol preukázaný.

Navrhovateľ ako dôvod na odvolanie plnej moci uviedol: „... splnomocnený advokát JUDr. Ján Buroci, pri prevzatí zastupovania a konzultácie ohľadom samotného súdneho konania vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 14C/88/2007 vehementne obhajoval a bránil konanie Okresného súdu Spišská Nová Ves... z čoho sa dalo usúdiť, že ide robiť advokáta Okresnému súdu Spišská Nová Ves a JUDr. S. Semanovej a nie navrhovateľovi v súdnom konaní a klientovi v zmysle Splnomocnenia a Dohody o poskytovaní právnej pomoci. (...) Ďalším závažným dôvodom zobrať Plnej moci bolo to, že advokát sa nepriamo pozná (vraj jeho otec) s aktérom, ktorý spustil tieto bezprecedentné, obľudné nezákonnosti, zločiny a podvody s nehnuteľnosťami - Q. A. (sp. zn. 6C/636/99-86). (...) Ustanovený advokát nemal očividne záujem o podanú žalobu (právna vec sp. zn. 14C/88/2007).“ V dôsledku týchto skutočností určený advokát stratil dôveru klienta, a preto od dohody o poskytovaní právnej pomoci odstúpil a odvolal plnú moc. Navrhovateľ zároveň požiadal Centrum, aby mu ustanovilo iného advokáta na zastupovanie, konkrétne JUDr. Jána Čarnogurského.

JUDr. Ján Buroci sa vyjadril k podaniu navrhovateľa a uviedol, že odvolanie plnej moci a odstúpenie od dohody o poskytovaní právnej pomoci bolo pre neho prekvapivé a k jeho doručeniu došlo po tom, ako navrhovateľ prevzal kópiu podaní adresovaných súdom v právnych veciach, v ktorých bol ustanovený na zastupovanie. Z vyjadrení navrhovateľa je zrejmé, že má dojem, že podania neboli podávané v jeho záujme a na jeho prospech. V prílohe zaslal predmetné podania. Uviedol, že všetky podania sledovali záujmy navrhovateľa a nie je vo veci v akomkoľvek smere zaujatý, čo je možné preukázať z ich obsahu. K uvedenému vyjadreniu boli pripojené nasledovné podania: 1/ Oznámenie o prevzatí zastúpenia zo dňa 15.12.2014 vo veci 14C/88/2007, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Spišská Nová Ves dňa 17.12.2014, v rámci ktorého si aj uplatnil na náhradu trovy konania; 2/ Výzva k návšteve advokátskej kancelárie zo dňa 16.01.2015 adresovaná navrhovateľovi, Súčasťou výzvy bolo aj zaslanie uznesení Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 14C/88/2007-400 a -402 zo dňa 30.12.2014, keďže sa s navrhovateľom nevedel inak skontaktovať; 3/ podací lístok, adresovaný navrhovateľovi; 4/ Oznámenie o

skončení zastupovania zo dňa 20.01.2015 adresované Okresnému súdu Spišská Nová Ves k sp. zn. 14C/88/2007 a 2NcC/11/2012. Z obsahu predmetného Oznamenia vyplýva, že s ohľadom na odvolanie plnej moci a jeho povinnosť vykonať bezodkladné úkony, podáva odvolanie proti uzneseniam Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k- 14C/88/2007-400 a -402; 5/ Doplnenie vyjadrenia zo dňa 03.12.2014 k sp. zn. 1Er/3313/2008, ktorým si právny zástupca uplatnil náhradu trov dovolacieho konania vo výške 139,78 €; 6/ Oznamenie o prevzatí zastupovania, Vyjadrenie k výzve súdu zo dňa 03.12.2014 k sp. zn. 1Er/3313/2008 - z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že právny zástupca v danej veci uvádzal argumenty v prospech navrhovateľa.

Podľa § 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. ak existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby, centrum môže na žiadosť oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta alebo mediátora; centrum rozhodne o zmene vždy, ak oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo mediátora alebo ich vzťah k protistrane. Pri zmene v osobe advokáta alebo mediátora rozhodne súčasne aj o odmene za právne zastúpenie podľa § 12 ods. 4 alebo o odmene mediátora podľa § 11a ods. 3; v odôvodnených prípadoch centrum odmenu vôbec neprizná. Proti rozhodnutiu o zmene v osobe advokáta alebo mediátora sa advokát alebo mediátor môže odvolať iba v časti týkajúcej sa odmeny.

Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. ak oprávnená osoba neudelí plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi alebo ak udelené plnomocenstvo odvolá, nemá nárok na určenie iného advokáta; to neplatí, ak oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane.

Podľa § 13 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. oprávnená osoba je povinná poskytovať centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak oprávnená osoba neposkytuje centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

Zo skutkového stavu je nesporné, že navrhovateľ odvolal plnomocenstvo udelené advokátovi JUDr. Jánovi Burocimu ku dňu 23.12.2014. Plnomocenstvo bolo advokátovi udelené dňa 12.12.2014. Odvolanie plnomocenstva odôvodnil stratou dôvery v advokáta a celkovou nespokojnosťou s poskytovaním právnych služieb, tak ako je uvedené vyššie. Vyslovil aj pochybnosť o nezaujatosti právneho zástupcu. Navrhovateľ vo svojich podaniach uviedol, že žiada aby Centrum na základe priznaného nároku na poskytovanie právnej pomoci určilo advokáta JUDr. Jána Čarnogurského. V zmysle ustanovenia § 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum môže rozhodnúť o zmene advokáta, ak sú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci. Tieto dôvodné pochybnosti je potrebné však akýmkoľvek spôsobom preukázať. Nepostačuje len tvrdenie oprávnenej osoby. Rovnako o zmene advokáta Centrum rozhodne, ak je preukázaná nečinnosť advokáta, alebo jeho vzťah k protistrane. Tieto skutočnosti je taktiež potrebné preukázať, nepostačujú len tvrdenia oprávnenej osoby. Ustanovený advokát doložil Centru podania, ktoré vo veci, kde bol ustanovený navrhovateľovi za právneho zástupcu vykonal a z týchto podaní má odvolací súd za preukázané, že predmetné podania boli vykonané v prospech navrhovateľa.

Ústava SR a zákon č. 327/2005 Z.z. priznáva fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv právo na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti alebo s finančnou účasťou. Pozitívny záväzok štátu umožniť prístup k spravodlivosti i osobám materiálne znevýhodneným realizuje i prostredníctvom zákona č. 327/2005 Z.z. keď z ustanovenia § 1 tohto zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v

prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. Preto je celkom namieste, aby v právnej norme stanovil podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť. V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy sú v zákone uvedené pravidlá umožňujúce zmeniť ustanoveného právneho zástupcu. Zmena právneho zástupcu sa nemôže zakladať len na subjektívnych pocitoch oprávnenej osoby. Pri prevzatí právneho zastupovania ustanovený advokát vec právne posúdi a môže vyjadriť svoj názor na skutkové a právne okolnosti prípadu. Objektívne zhodnotenie prípadu neznamená, že právny zástupca bude postupovať v rozpore so záujmami oprávnenej osoby. Práve naopak, je povinnosť advokáta svojho klienta upozorniť na možné riziká a poučiť ho aj o následkoch prípadného neúspechu v spore. Žiadna z týchto skutočností však neznamená, že advokát nebude postupovať v prospech oprávnenej osoby.

Preskúmaním veci najvyšší súd nezistil vady v procesnom postupe odporcu ani súdu prvého stupňa. Rozsudok súdu je riadne odôvodnený, podrobne odpovedá na všetky pre vec dôležité argumenty navrhovateľa, jeho odôvodnenie je v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. a podľa senátu najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu práva navrhovateľa na prístup k súdu a nebola mu ani odňatá možnosť konať pred súdom. Navrhovateľ okrem iného namietal aj vykonanie pojednávania dňa 30.05.2016 v jeho neprítomnosti. K uvedenej námietke senát odvolacieho súdu uvádza, že pojednávanie bolo v predmetnej veci celkovo nariadené 6x, pričom navrhovateľ zasielal súdu žiadosti o odročenie pojednávania z rodinných a finančných dôvodov. Krajský súd vykonal pojednávanie až na šiesty nariadený termín a svojím postupom sa snažil umožniť navrhovateľovi osobne sa zúčastniť nariadeného pojednávania a tým uplatňovať a brániť svoje práva a oprávnené záujmy. V záujme rozhodnutia veci v primeranej lehote prvostupňový súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď rozhodol, že bude konať v neprítomnosti účastníkov konania (§ 250g ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.).

Prvostupňový krajský súd podrobne, logicky a vecne správne interpretoval zákonné ustanovenia a vysporiadal sa so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie oprávnenosti zmeny ustanoveného právneho zástupcu, a preto najvyšší súd na odôvodnenie krajského súdu podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Podmienky pre zmenu v osobe ustanoveného advokáta sú upravené zákonom a navrhovateľ tieto podmienky nepreukázal.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.